

Ekspozicijos salės „Salos pilies restauravimas XX a.“ atidarymas. Kalbą Trakų istorijos muziejaus direktorius V. Poviliūnas. S. Nemeikaitės nuotr.

Trakų istorijos muziejuje atnaujintos dar dvi ekspozicijos salės

Irena SENULIENĖ

Trakų istorijos muziejaus ekspozicijos salių, esančių Salos pilies centriniuose rūmuose, atnaujinimo darbai prasidėjo 2007 metų rudenį, ruošiantis artėjančiai muziejaus 60 metų veiklos sukakčiai pažymėti.

2008 m. liepos 25 d. atnaujintos dvi ekspozicijos salės atvėrė duris lankytojams. Rengiant naująją Trakų salos pilies ekspoziciją tema „Trakai – vaivadijos centras XV–XVIII a.“ muziejininkams ir UAB „Ekspozicijos sistemos“ projektuotojams (dizaineri S. Vaitkevičiūtei, konstruktoriui R. Krivui, projekto vadovui V. Lunevičiui) teko išspręsti daug techninių ir estetinių problemų. Organiškai į aplinką įkomponuotose balduose, kurie nedominuoja nedidelėse, jaukiose skliautuotose pilies salėse, eksponuojama daug unikalių, naujai įsigytų muziejinių vertybių, kurios papildė Trakų muziejaus fondus per paskutinius penkerius metus.

2009 m. pavasarį ekspozicijos salių atnaujinimo darbai tęsėsi ir gegužės 18 d., kai buvo minima Tarptautinė muziejų diena, ir ta proga atidaryta ekspozicija „Salos pilis XIX a.“ Šioje salėje eksponuojami J. Ozemblovskio, I. Vorobjovo, K. Račinskio, V. Guminskio, E. Andriolio, N. Ordos, A. Riomerio, V. Griaznovo piešiniai, litografijos, graviūros bei paveikslai, kuriuose vaizduojami didingi ir romantiški salos pilies griuvėsiai XIX a. Šalia šių darbų eksponuojami ir XX a. I pusės dailininkų

Fragmentas iš ekspozicijos salės „Salos pilies restauravimas XX a.“ V. Neliubino nuotr.

RENOVATION OF TWO EXHIBITION HALLS IN TRAKAI HISTORY MUSEUM

Irena SENULIENĖ

On 27 October 2009, Trakai History Museum opened a renovated exposition hall “Restoration of the Island Castle in the 20th century”. The new exposition hall introduces to the history of the restoration of the Island Castle that lasted nearly a hundred years. The purpose of the exposition is to speak about people whose initiative and selfless work has led to bringing the former residence house of Vytautas the Great to new life which has become one of the most visited historical and cultural objects in Lithuania. The exhibits include sketches and drawings of the authors of restoration projects and architects, historical photos showing the cycle of restoration that spanned from the first conservation and restoration works in 1903 up to 1987 when the restoration of the Island Castle was actually completed. The magnificent castle complex has become a dominant object and symbol of Trakai.

Fragmentas iš ekspozicijos „Salos pilis XIX a.“ V. Neliubino nuotr.

darbai, kuriuose užfiksuoti vis dar nykstantys pilies griuvėsiai, nežiūrint visuomenės pastangų konservuoti Trakų salos pilį ir saugoti nuo tolesnio nykimo. Romantišką nuotaiką kelia ežero bangų mūšos garsai, prietema salėje, o istorinę praeitį primena atsidengiantys grindyse „lobiai“.

Spalio 27 d. Trakų istorijos muziejus sukvietė visus besidominčius Vytauto Didžiojo asmenybe bei jo epocha į tradicinių renginių. Šia proga muziejaininkai pristatė visuomenei atnaujintą ekspozicijos salę „Salos pilies restauravimas XX a.“ Naujojoje ekspozicijos salėje apžvelgta beveik šimtmetį trukusi Trakų salos pilies restauravimo istorija. Stengtasi kuo plačiau pristatyti žmones, kurių iniciatyvos, pasiaukojamo darbo dėka buvusi Vytauto Didžiojo rezidencija buvo prikelta naujam gyvenimui ir tapo vienu labiausiai lankomų istorijos ir kultūros objektų Lietuvoje. Vitrinose eksponuojami restauravimo projektų autorių, architektų brėžiniai, istorinės nuotraukos, kurių dėka galima pamatyti restauravimo darbų ciklą nuo 1903 m. pirmųjų konservavimo ir restauravimo darbų iki 1987 m., kai salos pilis buvo beveik restauruota. Didingas pilies kompleksas tapo pagrindine miesto dominante ir Trakų simboliu.

2009 m. gruodžio mėnesį muziejaininkai rengė atidarymui paskutinę ekspozicijos salę, kurioje lankytojai galės susipažinti su tautinių mažumų – karaimų ir totorių – trumpa įsikūrimo Lietuvoje istorija, kalba, religija bei papročiais.

Įrengus šią salę, bus baigtas Trakų salos pilies centrinių rūmų 5 ekspozicijos salių atnaujinimo darbų etapas, užtrukęs beveik dvejus metus.

Kviečiame apsilankyti! ■

Fragmentas iš ekspozicijos „Salos pilis XIX a.“ V. Neliubino nuotr.

Gintarinio skridinio iš
Daktariškės fragmentas
III tūkstm. pr. Kr.
LNM

Baltų menas: naujo pasakojimo paieškos

Dr. Marius IRŠĖNAS

Pamažu, regis, imama suvokti, kad muziejainiai daiktai patys savaime mažai ką reiškia. Tik mes patys juos surikiuojame į prasmingus vizualius derinius, pagal kuriuos kuriame istorijas. Tie deriniai dažnai lieka nematomi ir sufleuoja apie save tik viena kita iliustracija istorikų raštuose. Muziejai pagal tuos pasakojimus išdėsto senienas ekspozicijų vitrinose ir pakviečia žiūrovus į nuolatinės ar laikinas parodas, pasakojančias apie išnykusias gentis, praėjusių metų stilius ar stovėjusius rūmus. Tai, ką atrenkame į šias parodas ir kaip tai pateikiame, daugiau pasako ne apie gentį, stilių ar rūmus, o apie mus pačius, apie tai, kas mums svarbu šiandien, ką mes norėtume matyti praetyje ir ko dar tikimės iš jos ateityje. Su tokiomis mintimis ir norisi aptarti Taikomosios dailės muziejuje Vilniuje vykstančią parodą „Baltų menas“.

Kiekvienas praeitį kolekcionuojantis muziejus savo ekspozicijose ir fonduose turi tai, ką galėtume pavadinti baltų menu. Tai archeologinių tyrinėjimų metu ir atsitiktinai rasti metalo papuošalai: žiedai, apyrankės, antkaklės, karoliai, segės. Atskleidžiant praėjusių laikų buitines įvairovę ir turtingumą, tai dažniausiai eksponuojama kartu su kirviais, dalgiais ir girmomis. Daug dėmesio dailės objektams buvo skirta parodose „Baltiško ornamento paieškos“ (Lietuvos nacionalinis muziejus,

Kiauraraščio diržo skirstiklio fragmentas. Sidabruotas žalvaris, Stragnų kapinynas, IV a.